

[Ellen Poulsen.]

sestale og bemærkningerne til forslaget får man det indtryk, at ministeren i nogen grad befinder sig i samme situation som den daværende justitsminister i 1936. Det er naturligvis klart, at der kan være tilfælde med fysiske og psykiske sygdomme, som må tages med i bedømmelsen, når talen er om alvorlig fare for liv og helbred; men når loven siger, at de forhold, hvorunder kvinden lever, også kan medtages, er der ikke mere alene tale om medicinske forhold; så er det sociale forhold, man tager med.

Jeg skal gerne erkende, at der kan findes forhold, der kan forekomme hårde og umenneskelige for en kvinde at leve under, når hun skal føde sit barn; men samfundet lader hende ikke i stikken. I dag er der mulighed for, at hun kan få hjælp og støtte på mange måder. Det er også forståeligt, hvis den kommission, der nu har arbejdet, især har bedømt forholdene udfra storbyens problemer, men det må ikke glemmes, at der rundt om i landet lever og arbejder kvinder under vanskelige kår, men med en helt anden indstilling overfor livet. Selvom deres arbejdsdag er lang og børneflokkene stor, tager de hver dag, som den kommer. De prøver under de givne forhold at få det bedst mulige ud af livet og skabe de bedst mulige kår for børnene, og de drømmer ikke om at skyde dette ansvar fra sig. Disse kvinder har også krav på, at deres indstilling tages med i overvejelserne.

Om de enkelte ting i lovforslaget skal jeg kun sige, at hidtil har det været sådan, at afbrydelsen af svangerskab kun måtte foretages, når to læger — som regel kvindens egen læge og overlægen på det sygehus, hvor afbrydelsen finder sted — var enige. Nu er det efter lovforslaget mødrehjælpen, der bestemmer, om afbrydelse skal finde sted. Dette kan forekomme noget betænkeligt, navnlig når man tager mødrehjælpens fortolkning af den nugældende lov i betragtning. Desuden må en kvinde — det fremgik også af det ærede medlem fru Edel Sauntes udtalelser — i de aller fleste tilfælde betragtes som patient under overlægens ansvar; man må jo forstå, at disse indgreb ikke er ufarlige, men kan medføre underlivssygdomme og mange andre ulemper for den pågældende kvinde. Endelig er det sådan i henhold til den gældende svangerskabslov,

at svangerskabsafbrydelse normalt ikke kan foretages efter tredje måned; nu sætter man fristen op til 20 uger, altså ca. 5 måneder. Under et svangerskab mærker moderen liv i den femte måned, og det virker forstemmende og er en direkte imod, at indgreb kan tænkes på et så sent tidspunkt. Også her advarer lægerne, og jeg henviser atter til den nævnte artikel, hvor der udfra et lægestandpunkt stærkt gås imod, at indgreb kan foretages på et så sent tidspunkt. Og det skulle da nødigt gå sådan, at det kun blev særlige læger, der ville foretage disse indgreb.

Et andet område, der skabte stærk modvilje i 1936, var de påtænkte seksualklinikker, 9 ialt, der skulle lægges rundt i landet. Modviljen var åbenbar ude i amterne, og det viste sig, at den daværende minister underhånden havde næret denne uvilje, idet ministeren ifølge sine egne udtalelser, da han senere fremsatte lovforslaget om udskydelse af klinikordningen, før loven i det hele taget var trådt i kraft, pegede på, at klinikernes opgave først og fremmest skulle have været at give råd og vejledning til befolkningen om seksuelle spørgsmål og navnlig at lære folk den rette brug af præventive midler. I kommissionsbetænkningen hed det, at man fandt det heldigt, at der blev så let adgang som muligt til erhvervelse af forebyggende midler, for at et naturligt kønsligt samliv ikke på skadelig måde skulle hindres i sin frie udfoldelse. Det skulle altså være en statsopgave, og det måtte vi tage afstand fra, da vi var af den opfattelse, at der her var tale om et lægeligt spørgsmål.

Klinikkerne blev altså ikke til noget, men nu vil staten gennem denne lovgivning påtage sig de samme opgaver, formidlet gennem mødrehjælpen, og desuden yde kommunerne eller private foreninger refusion af indtil halvdelen af de udgifter, som de påtager sig ved organisation og drift af et sådant oplysningsarbejde i seksualhygiejne og, som det fremhæves: navnlig et oplysningsarbejde, hvor oplæring i brug af forebyggende midler er meget vigtigt. Hvordan kommunerne nu vil påskønne dette statsinitiativ, vil så vise sig. Vi taler jo så meget her i landet om folkeoplysning og om vort høje kulturstade; nu kommer der altså et nyt blad ind i folkeoplysningen,